

Vlaams
Parlement

stuk **36** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 27 april 2011 (2010-2011)

Verslag

van het Rekenhof

Rekeningenboek over 2009

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Bart Van Malderen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Ward Kennes, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Sven Gatz, Dirk Van Mechelen;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Jan Peumans, Kris Van Dijck;
de heer Lode Vereeck;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de heren Ludwig Caluwé, Dirk de Kort, Jan Durnez, Johan Sauwens;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroi;
de heren John Crombez, Bart Martens;
de heren Marc Hendrickx, Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

36 (2010-2011) – Nr. 1: Rekeningenboek van het Rekenhof

INHOUD

I. Toelichting door de heer Jan Debucquoy, raadsheer Rekenhof	4
II. Financiële crisis – Toelichting door de heer Jozef Beckers, raadsheer Rekenhof	10
1. Steun aan de instellingen	10
2. Waarborgen.....	11
III. Bespreking	12
Gebruikte afkortingen	14
Bijlagen	
Bijlage 1: PowerPointpresentatie van het Rekenhof	15
Bijlage 2: Lijst van overschrijdingen	27

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op 22 februari 2011 het Rekeningenboek van het Rekenhof over 2009 (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 36/1).

Namens het Rekenhof namen de raadsheren Jan Debucquoy en Jozef Beckers deel aan deze vergadering. Er werd gebruikgemaakt van een PowerPointpresentatie, die in bijlage is gepubliceerd.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER JAN DEBUCQUOY, RAADSHEER REKENHOF

De heer *Jan Debucquoy* bedankt de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting voor alle aandacht die ze besteedt aan de publicaties van het Rekenhof. Hij deelt mee dat het Rekeningenboek alle onderzoeken van het Rekenhof met een sterk financiële inslag groepeerd. Voor de uiteenzetting in de commissie zijn de meest actuele en relevante thema's geselecteerd.

Slide 2 en 3

De auditthema's die in de PowerPointpresentatie in het cursief zijn weergegeven (nv Lijn-Com en nv Tunnel Liefkenshoek) zouden niet aan bod gekomen zijn indien het initieel ontwerp van Rekendecreet was goedgekeurd. Het initieel ontwerp van Rekendecreet ont-
nam namelijk de controlebevoegdheid van het Rekenhof over die twee instellingen.

Slide 2

De inhoud van het Rekeningenboek is opgedeeld in drie grote delen.

Het eerste grote deel van het Rekeningenboek betreft allerlei thema's met betrekking tot de uitvoering van de begroting 2009. De ontvangsten en de benuttingsgraad van de uitgavenkredieten worden gedetailleerd geanalyseerd. Er wordt ook aandacht besteed aan de schuldontwikkeling en aan de overgang van het begrotingssaldo naar het vorderingen-saldo. Er wordt ook verslag uitgebracht over de rekeningen bij de DAB's en de Vlaamse rechtspersonen.

Het tweede belangrijk deel is een overzicht van diverse recurrente controles. In het kader van het voorafgaand visum wordt er steekproefsgewijze controle gedaan van betalingsdossiers op basis van een risicoanalyse. Hetzelfde voor de dossiers met betrekking tot de uitgaven van de vereffenaar kort en van de ontvangstrekening. Daaruit vloeien geen grote opmerkingen voort of toch geen opmerkingen die zeer relevant zijn voor de commissie.

Het Rekenhof merkt wel op dat de administratie van de Vlaamse Gemeenschap werk maakt van alle vastgestelde tekortkomingen, eraan tracht te remediëren en lessen te trekken voor de toekomst. Ieder jaar ziet men verbetering in de kwaliteit van de dossiers.

Slide 3

Het derde luik van het Rekeningenboek betreft kleine(re) thematische financiële audits, die te klein zijn om onderwerp van afzonderlijke publicatie uit te maken en die meestal voortvloeien uit de rekeningencontrole. Het meest interessante artikel voor deze commissie betreft de interventies van de Vlaamse overheid in het kader van de financiële crisis.

Een ander artikel gaat bijvoorbeeld over het tekort aan betaalkredieten bij het IWT, dat al meermaals aan bod is gekomen in het Vlaams Parlement. Een ander voorbeeld is een artikel over de inning Kinderbijslagfonds Jongerenwelzijn. Het Rekenhof heeft gemerkt dat

het fonds er niet altijd in slaagt om volledig de kinderbijslag te innen of terug te vorderen van de federale overheid.

Dan is er ook een artikel over inkomensgerelateerde opvang bij Kind & Gezin. Een nieuw zelfstandig opvangsysteem is opgestart waarbij gezinnen betaalden volgens hun inkomens. Dat heeft tot heel wat budgettaire problemen geleid en de overheid heeft het systeem moeten stopzetten. Verder is er eveneens een artikel over de openstaande facturen bij DAB Loodswezen. Omwille van de economische crisis zijn de ontvangsten sterk gedaald en ontstonden er kasproblemen. Er werd ook aandacht besteed aan de nv LijnCom, de dochter van De Lijn die specifiek instaat voor het innen van allerhande advertenties in bussen en bushokjes. In ruil moet nv LijnCom bepaalde opdrachten uitvoeren voor De Lijn, in het bijzonder reizigersinformatie. Er is verder ook aandacht besteed aan de problematiek van het innen van ontvangsten uit concessies bij Waterwegen en Zeekanaal NV. In het verleden is dit nooit vlot verlopen. Er was ook een probleem bij NV Tunnel Liefkenshoek, waar de algemene manager omwille van dringende reden werd ontslagen, waar het Rekenhof aandacht heeft besteed aan de interne controle bij de nv. Er is ook een nieuwe boekhoudregelgeving gekomen bij de Vlaamse universiteiten. Het Rekenhof heeft dit grondig geanalyseerd en nagegaan of die regelgeving bij elke universiteit op een gelijke manier wordt toegepast.

Slide 4 – Begrotingsuitvoering

De belangrijkste cijfers bij de begrotingsuitvoering zijn gegroepeerd terug te vinden in de overzichten op slide 4. Daarbij wordt de evolutie van 2005 tot 2009 vergeleken. De eerste tabel geeft het resultaat op aanrekeningsbasis weer. Tot en met 2007 groeiden de ontvangsten heel sterk, in 2009 was er een terugval. Ook de uitgaven volgen een normaal groeipad. Dat had een groot tekort in 2009 tot gevolg. Voor het begrotingssaldo 2009 was er dus een tekort van 5 miljard euro.

De tweede tabel geeft het resultaat op kasbasis weer. Ook bij het netto te financieren saldo, dus het netto-resultaat op kasbasis, zag men een problematische evolutie met een kastekort van 5,8 miljard in 2009. Als men dat vergelijkt met de kasontvangsten betekent dit een kastekort van meer dan 20 percent dat moet gedekt worden met leningen op de kapitaalmarkt.

De derde tabel is het resultaat op basis van het vorderingensaldo, dat in aanmerking komt voor de begrotingsnormering en dat gerapporteerd wordt aan het INR en Europa. Het vorderingensaldo werd ook negatief, namelijk een tekort van ruim 1 miljard euro.

Het grote verschil tussen het resultaat op kasbasis en het resultaat op vorderingensaldo is meer dan 4 miljard euro. Dit is het gevolg van het feit dat heel wat verrichtingen in feite niet meetellen voor het vorderingensaldo maar wel voor het kassaldo, en in feite dus wel meetellen voor de schuld en de groei ervan. Dat gaat dan vooral over de interventies bij de participaties in banken, die niet meetellen voor de berekening van het ESR-vorderingensaldo, maar wel moeten gefinancierd worden en aldus het kasresultaat beïnvloeden.

Slide 5

Op slide 5 wordt dit in een grafiek weergegeven. Op de grafiek ziet men duidelijk dat de uitgaven een normaal groeipad volgen, maar dat is jammer genoeg niet het geval met de ontvangsten, die inderdaad een terugval kennen vanaf 2008-2009. Dat schept natuurlijk een probleem voor 2009. Dat geldt in feite voor alle overheden van dit land. Het aandeel van de primaire uitgaven van alle overheden gezamenlijk in dit land stijgt van 2000 tot en met 2008 met 4 percent van het bbp, terwijl de ontvangsten in percentage van het bbp gelijk blijven. Dergelijke evolutie is vanzelfsprekend niet houdbaar op lange(re) termijn,

zeker als men weet dat de vergrijzingsschuld er bovenop komt, wat ook nog eens zal leiden tot een stijging van de overheidsuitgaven met 4 percent van het bbp.

Slide 6

In het Rekeningenboek staat een heel gedetailleerde analyse van de ontvangsten. Globaal genomen heeft het Rekenhof gemerkt dat de gerealiseerde ontvangsten conform de ramingen van de ontvangsten bij de begrotingscontrole 2009 zijn. Bij de begrotingscontrole 2009 heeft men de ontvangsten heel voorzichtig en correct ingeschat.

De daling van de ontvangsten is voornamelijk te wijten aan een daling van de vermogensbelastingen, zijnde de schenkingsrechten, de successierechten en de onroerende voorheffing. Die ontvangsten kenden de jaren voor 2008 een gemiddelde jaarlijkse groei van 300 à 400 miljoen euro per jaar. In 2009 zijn ze plots teruggevallen met 200 miljoen euro. Als men dat vergelijkt met de normale trendgroei dan is in feite 500 miljoen euro minder ontvangsten gerealiseerd uit de gewestbelastingen. Het aandeel van de gewestbelastingen in de totale belastingen is, waar het voorheen altijd steeg, sterk gedaald in 2009.

Een gedetailleerd maar heel technisch luik betreft de controle door het Rekenhof van de algemene rekeningen van de begroting. Het Rekenhof heeft nog geen antwoord ontvangen van de minister op de bevindingen. Het belangrijkste luik van de algemene rekeningen, uitvoeringsrekening begroting, is correct opgesteld; het Rekenhof heeft er dan ook geen grote bemerkingen over. De cijfers inzake de thesaurierekening kan het Rekenhof niet bevestigen of valideren, omdat heel wat cijfers ontbreken, in het bijzonder wat betreft de DAB Luchthaven Oostende. Het luik vermogensrekening biedt geen betrouwbaar beeld van de vermogenstoestand van de Vlaamse Gemeenschap wegens het ontbreken van inventarissen die moeten bijgehouden worden, een opmerking die ieder jaar terugkomt.

Ten aanzien van de rekeningaflegging zijn er ook geen grote opmerkingen te maken, behalve dat men kan vaststellen dat er nog altijd een grote vertraging is in de rekeningaflegging. De spreker hoopt dat in de toekomst onder het nieuwe Rekendecreet de rekeningaflegging vlotter zal verlopen.

Slide 7 – Schuldevolutie

Het Rekenhof besteedt traditiegetrouw in het Rekeningenboek ook ruim aandacht aan de schuld. Men moet niet louter en alleen naar het vorderingensaldo kijken maar ook naar de schuldevolutie. Het Rekenhof is toch wel bezorgd voor de schuldevolutie voor alle overheden in België, en dus ook voor de schuld van de Vlaamse Gemeenschap. Men ziet in de grafiek op slide 7 dat in 2008 de Vlaamse Gemeenschap erin geslaagd was om de schuld op lange en op korte termijn volledig tot nul terug te brengen. In 2009 is de schuld fors toegenomen tot een kleine 7 miljard euro voor de hele Vlaamse Gemeenschap, dus inclusief de Vlaamse openbare rechtspersonen.

Slide 8

Er zijn drie grote verklaringen voor de schuldtoename.

Een eerste verklaring is de steun die de Vlaamse overheid in 2009 heeft gegeven aan de financiële sector (ten bedrage van 3,5 miljard euro) voor de kapitaalsparticipatie in KBC. Ook zijn er minderopbrengsten ingevolge de economische crisis. Daar bovenop heeft de Vlaamse Regering een kapitaalbreng gedaan in de nv Gigarant.

Ook de schuld op korte termijn is sterk gestegen in 2009. Op het einde van 2009 slaagde men er ook niet in om voldoende kasmiddelen te hebben voor de financiering van de lopende uitgaven waardoor men ook op korte termijn heeft moeten lenen; einde december was dat 424 miljoen euro. Ook tijdens het jaar zelf heeft men extra moeten lenen omdat men geconfronteerd was met de vertraagde inning van de onroerende voorheffing. Voorgaande jaren heeft men dat telkens kunnen oplossen door de kasoverschotten die er waren. Maar ten gevolge van de economische crisis waren er geen kasoverschotten en men heeft daarom bijvoorbeeld in juli 2009 600 miljoen op korte termijn moeten lenen om die onroerende voorheffing te kunnen doorstorten naar de gemeenten. Die lening van 600 miljoen euro is wel terugbetaald in oktober 2009.

Ook de schuld van de Vlaamse openbare instellingen is gestegen met 155 miljoen euro, voornamelijk door de reclassificatie van de nv BAM in de consolidatiekring van de overheid, een beslissing van het INR en Eurostat.

Her Rekenhof heeft eveneens al een analyse gemaakt van de interestlast in 2009, die 49 miljoen euro bedraagt. Daar zit nog niet de interestlast in van de leningen op lange termijn, dus nog niet de lening van 5 miljard euro die pas in rekening zal komen vanaf 2010. Wat betreft de langetermijnrekening heeft het Rekenhof gemerkt dat de Vlaamse Gemeenschap relatief veel betaald heeft voor die lening, ondanks het feit dat ratingbureaus in 2009 heel gunstige ratings gaven aan de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap heeft 45 à 51 basispunten meer moeten betalen dan de rente die de federale overheid heeft moeten betalen op zijn Belgische OLO's. Een half percent meer op een bedrag van 5 miljard euro komt overeen met een extra kost van 24 miljoen euro jaarlijks.

De totale interestlast van die leningen van 5 miljard bedraagt dus ongeveer 162 miljoen euro, die vanaf 2010 elk jaar zal moeten betaald worden.

Slide 9

Ook de gewaarborgde schuld stijgt. Dat merkt het Rekenhof trouwens ieder jaar op, en het is daarover bezorgd. Gewaarborgde schuld is schuld die gewaarborgd is door de Vlaamse overheid: als men er niet in slaagt om die leningen terug te betalen dan kan men het uitwinnen bij de Vlaamse overheid. Men ziet die uitwinningen ieder jaar toch al verdubbelen; op dit moment bedraagt het een 6 miljoen euro. Die men moet betalen. Dat is weliswaar nog altijd minder dan de premies die men ontvangt op de gewaarborgde schuld, die 8 miljoen euro bedraagt. Dat is weliswaar nog altijd met een kleine 'winst' maar het Rekenhof blijft die evolutie nauwgezet opvolgen. Men moet voorzichtig zijn bij het toekennen van een gewestwaarborg aan leningen.

Op de slide 9 vindt men een overzicht van de belangrijkste stijgers van de gewaarborgde schuld. Dat is voornamelijk in de sector van de sociale huisvesting (een stijging van 458 miljoen euro).

Slide 10 en 11 – ESR-vorderingensaldo

Slide 10

In het Rekeningenboek besteedt het Rekenhof ook aandacht aan het ESR-vorderingensaldo. Over het ESR-vorderingensaldo heeft het Rekenhof altijd geschreven dat het er geen oordeel over kon geven daar het geen inzage kreeg in de onderliggende cijfers en

berekeningen. Na lang aandringen heeft het dan uiteindelijk wel volledige inzage gekregen en kon het een grondige analyse maken.

Over het algemeen zijn de cijfers van de rapportering over het ESR-vorderingensaldo correct en zijn er dus geen opmerkingen.

Men moet inderdaad het begrotingssaldo omzetten naar het ESR-vorderingensaldo. Dat vergt heel wat berekeningen omdat er in het begrotingssaldo ook rekening moet worden gehouden met het saldo van de openbare instellingen, die men mee moet consolideren. Consolideren betekent ook dat men moet trachten de interne verrichtingen tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse openbare instellingen te neutraliseren. Er moeten ook heel wat correcties gebeuren op de ontvangsten omwille van het criterium van de vastgestelde rechten en het juiste aanrekeningsmoment. Alle verrichtingen met code 8, zijnde participaties, en met code 9, zijnde schuldverrichtingen, moeten ook geneutraliseerd worden.

Slide 11

De raming van het ESR-vorderingensaldo ex ante bij de opmaak van de begroting gebeurt bij het Departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De raming ex post, dus na het begrotingsjaar, gebeurt niet door het departement maar door het intern verzelfstandigd agentschap Centrale Accounting, die daarvoor een specifiek consolidatiepakket hebben aangekocht, namelijk het FCH, dat behoort tot hun Orafin+-systeem. Dit laat toe om correct te rapporteren over het vorderingensaldo conform de ESR'95-regels. Het is ook dat agentschap dat extern rapporteert aan de Algemene Gegevensbank, die opgericht is op basis van de interministeriële conferentie van de ministers van begroting die alle statistieken verzamelt van de overheidsfinanciën van alle overheden van dit land, federaal, alle gewesten en gemeenschappen, sociale zekerheid, gemeenten. De Gegevensbank rapporteert op haar beurt aan het INR, die op haar beurt Eurostat informeert.

Het Rekenhof merkt dat in de manier van berekening tussen het consolidatiepakket van de IVA Centrale Accounting en de rapportering aan de Algemene Gegevensbank verschillen zitten, voornamelijk te wijten aan het feit dat de consolidatiekring van de FCH veel beperkter is; in dit pakket zit bijvoorbeeld niet de rapportering van alle SAR's en ook niet van de publiekrechtelijke vzw's uit voornamelijk de culturele sector. Die worden weliswaar mee opgenomen in het rapport Algemene Gegevensbank. Er is ook een verschillende behandeling van het Zorgfonds.

Die verschillen worden berekend op ongeveer een 7 miljoen euro, dus een minimaal verschil dat perfect verklaarbaar is. Er is beterschap op komst met het nieuwe Rekendecreet. Een van de positieve dingen van het komende Rekendecreet is dat het meer aandacht zal besteden aan het concept van het ESR-vorderingensaldo en dat dus alle rechtspersonen, zeker die behorend tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid, verplicht zullen moeten rapporteren volgens ESR'95.

Slide 12

Het Rekenhof heeft ook aandacht besteed aan de rapportering: wordt het Vlaams Parlement afdoende ingelicht over het ESR-vorderingensaldo? In de begrotingsverslagen van het Rekenhof vermeldt het hof altijd dat het van mening was dat de manier van raming van het vorderingensaldo ex ante beter kan, dat het soms te summier en met te weinig commentaar was en dat de rapportering ex post, na het einde van het begrotingsjaar, enigszins ontbreekt aan het parlement. Het enige dat men kan terugvinden is eigenlijk een persbericht van het eindejaarsrapport van het ambtelijk comité begrotingsbeleid van de

Vlaamse Gemeenschap. Het is dus echt zoeken om de juiste cijfers ex post vast te krijgen. Men vindt die gegevens alleen terug in de Algemene Gegevensbank en in het jaarrapport. Maar voor het cijfer 2009 is het jaarrapport 2009 uitgegeven in december 2010. In de toekomst moet er toch een betere en snellere rapportering over het eindresultaat komen.

In het algemeen is het ESR-vorderingensaldo een heel goede maatstaf voor het normeren van de begroting. Ook is het internationaal vergelijkbaar, wat de reden is dat het in het kader van het Maastrichtverdrag opgelegd is. Natuurlijk is het onvoldoende om de financiële houdbaarheid te garanderen op lange termijn. Dat heeft het Rekenhof gemerkt met de eerste tabel, dat er een groot verschil is tussen het ESR-vorderingensaldo en het kassaldo. Dat betekent dat het vorderingensaldo moet aangevuld worden met een aanvullende norm, zeker wat betreft de schuldontwikkeling. In de begroting zitten heel wat verrichtingen die niet meetellen met het vorderingensaldo maar wel voor het schuldsaldo: de verschillen hebben onder meer betrekking op al die projecten van alternatieve financiering waar heel wat uitgaven gebeuren die pas op lange termijn impact hebben op het ESR-vorderingensaldo en niet op korte termijn. Ook ten aanzien van alle uitgaven met code 8 en 9 is er een expansief beleid van de Vlaamse Regering om die verrichtingen sterk uit te breiden, omdat die verrichtingen niet meetellen voor het vorderingensaldo. Die uitgaven moeten ook gefinancierd worden en er moet dus inderdaad geleend worden. Bij de initiële begroting 2011 moest bijgevolg voor heel wat verrichtingen (die niet meetellen voor het berekeningen van het vorderingensaldo) geleend worden.

Een ander, bijkomend argument is dat ook heel wat openbare instellingen die met belastingmiddelen werken, buiten de consolidatiekring overheid vallen. Ook voor die entiteiten is er nood aan normering; het is niet omdat men buiten de consolidatiekring valt dat men niet meer gebonden is aan het zuinig omspringen met die middelen.

De minister heeft al gezegd bewust te zijn dat het ESR-vorderingensaldo niet alleenzalmakend is en inderdaad moet aangevuld worden. Hij heeft ondertussen ook advies aan de SERV gevraagd om daarvoor een norm uit te werken.

Slide 13 – Aanbevelingen

Wat betreft de ESR-rapportering binnen de Vlaamse Gemeenschap, kan de kwaliteit verhoogd worden, voornamelijk het toelaten van een efficiëntere rapportering. Men moet trachten in de toekomst het consolideringshubpakket zoveel mogelijk aan de externe rapportering van de Algemene Gegevensbank aan te passen, zodat men niet achteraf nog bijkomende berekeningen moet doen. Men moet ook zien te bekomen dat het departement dat de raming ex ante doet, zoveel mogelijk zijn methodiek aanpast aan de raming ex post van het agentschap. Het Rekenhof merkt dat er soms te weinig wordt gecommuniceerd tussen het departement en het agentschap. Bij de consolidatie is het voor het correct neutraliseren van onderlinge verrichtingen noodzakelijk dat die verrichtingen een correcte ESR-code krijgen. Daar kan beterschap in komen, zodat het werk achteraf gemakkelijker wordt.

Het Vlaams Parlement kan ook beter geïnformeerd worden.

Slide 14

Wat betreft de financiële houdbaarheid, moet er inderdaad ook een norm komen voor de schuldontwikkeling, dus ook voor de verbintenissen en participaties die niet onmiddellijk een weerslag hebben op het vorderingensaldo maar wel een weerslag hebben op de schuldontwikkeling. Er is ook nood aan een Vlaamse begrotingsnorm voor alle overheidsentiteiten, ook voor die entiteiten die buiten de consolidatiekring overheid vallen.

II. FINANCIËLE CRISIS – TOELICHTING DOOR DE HEER JOZEF BECKERS, RAADSHEER REKENHOF

Slide 15 tot 18

De heer *Jozef Beckers* stelt dat de Nederlandse Kamer van het Rekenhof er aan heeft gehouden het Vlaams Parlement in te lichten over wat de Vlaamse overheid heeft gedaan in 2008, 2009 en 2010, in verband met de financiële crisis van de tweede helft van 2008. Dit is daarnaast een praktijkoefening voor de reeds vermelde ESR'95-methodologie, omdat men hier het verschil ziet tussen de evolutie van (de invloed op) het vorderingen-saldo en het kas- en begrotingssaldo.

De Vlaamse overheid heeft op twee manieren gereageerd: de eerste via steun aan financiële instellingen, de tweede het verstrekken van waarborgen, vooral de regeling met de nv Gigarant.

1. Steun aan de instellingen

Bij Dexia heeft de Vlaamse overheid iets meer dan 50 miljoen Dexia-aandelen gekocht ten bedrage van 500 miljoen euro (aan een koers van 9,9 euro/aandeel). De Vlaamse overheid heeft daarvoor middelen geput uit het Vlaams Toekomstfonds. De overige 153 miljoen euro heeft zij genomen van de algemene uitgavenbegroting. Toen het Rekenhof de rekening 2008 heeft ontvangen van het Vlaams Toekomstfonds heeft het Rekenhof bij de rekeningencontrole gesteld dat dit meer een beleidsbeslissing dan een beleggingsbeslissing was, want een beleggingsstrategie van de gelden van het Toekomstfonds was er op dat moment nog niet.

Ten aanzien van Ethias heeft de Vlaamse overheid een participatie van 25 percent +1 in nv Ethias Finance, de holding die boven Ethias staat, genomen. De overheid heeft daarvoor geput uit de financiële reserves op de algemene uitgavenbegroting ten bedrage van 500 miljoen euro. Dit is dan ook de tweede en laatste keer dat de Vlaamse overheid op deze reserves beroep heeft kunnen doen.

Voor KBC was dat al niet meer het geval. De Vlaamse overheid deed een kapitaalinjectie van 3,5 miljard euro (twee miljard euro en nog eens 1,5 miljard euro een tijdje later) in het kernkapitaal van KBC met leningen.

Hoe is dat geëvolueerd sedert het rapportagemoment? Het desbetreffende artikel in het Rekeningenboek is einde 2010 tot stand gekomen.

Voor Dexia was er de waardevermindering van de aandelen, gekocht aan 9,9 euro per aandeel; einde december 2008 waren ze nog 3,2 euro per aandeel waard, wat dus een bijzonder grote minderwaarde opleverde. Dat betekende een totale waardevermindering van 338 miljoen euro, die wel nog teruggebracht is tot 275 miljoen euro op 31 december 2009. Bij de aanpassing van de middelenbegroting 2010 had de regering op 10 miljoen euro een dividendontvangst geraamd, wat in juni vervangen is door Dexia die bonusaandelen heeft gegeven ten belope van 2,4 à 2,5 miljoen bonusaandelen, met een referentiewaarde van 4,2 euro per aandeel, wat neerkomt op een 10,113 miljoen euro. Op het rapportagemoment had het Rekenhof er geen zicht op hoe die participatie zou afgebouwd worden. De koers van Dexia evolueert elke dag.

Bij Ethias zal er geen dividend zijn. Maar naar aanleiding van het aandeelhouderspact zou er wel eens vanaf 2012 een soort van exitprocedure kunnen starten met een terugbetaling aan de Vlaamse overheid.

KBC zelf beslist over de terugbetaling van het kernkapitaal aan de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid heeft bedongen aan 150 percent van zijn inbreng terugbetaald te worden. Het rendement van de effecten is minimum 8,5 percent. Er is een relatie met de terugbetaling van het kapitaal. Voor 2011 zal er een dividenduitkering zijn en een vergoeding van het kapitaal van de Vlaamse Gemeenschap van 297,5 miljoen euro.

2. Waarborgen

De tweede methode die de Vlaamse Gemeenschap heeft aangewend, en dan vooral in 2009, was het geven van een waarborg via onder andere de nv Gigarant, die uiteindelijk als doel heeft aan ondernemingen die op zoek zijn naar kredieten en er door de financiële en economische crisis moeilijk aan geraken, waarborgen te verschaffen. Het is een waarborgvennootschap die aan ondernemingen tot 80 percent van het aangegane bedrag garandeert.

De cijfers konden nog niet volledig geactualiseerd worden, want het Rekenhof beschikt nog niet over de rekeningen 2010 van Gigarant. Gigarant verleende in 2009 twee waarborgen, samen goed voor 125 miljoen euro (tot einde vorig jaar gaat het om 297 miljoen euro, dus tamelijk veel ondernemingen doen er beroep op), en inde 1,2 miljoen euro aan premies. De belegging door Gigarant van haar kapitaal bracht een interest van 3,2 miljoen euro op. De maatregel zou ook worden verlengd voor 2011. De Europese Commissie heeft er geen bezwaar tegen.

Dan zijn er daarnaast nog twee andere kleine waarborgsystemen. De gemeenten Sint-Niklaas, Hamme en Dendermonde hadden een cross-borderleaseovereenkomst aangegaan. De Amerikaanse partner kwam in moeilijkheden, wat de Vlaamse overheid ertoe heeft aangezet voor 120 miljoen dollar gewestwaarborg voor die transactie te verlenen, wat ook een premie opleverde van 1,372 miljoen euro.

Daarnaast was er ook nog een waarborg van 200 miljoen euro voor de inschrijving van de Gemeentelijke Holding in de kapitaalsverhoging Dexia van 500 miljoen euro. Dit is gereduceerd tot 62,5 miljoen euro waarborg, wat een waarborgpremie heeft opgeleverd van meer dan 3,8 miljoen euro.

De conclusie is dat in 2008 en 2009 de kasstromen negatief waren. Er waren steunmaatregelen ten belope van totaal 4,8 miljard euro. Er waren daarnaast natuurlijk wel een aantal premies die de Vlaamse overheid heeft ontvangen. Voorts zijn er natuurlijk ook de aandelen van Dexia, de bonusaandelen, voor ongeveer 10,113 miljoen euro. Dat heeft natuurlijk ook invloed op de interestlasten. Wanneer men vanuit de eigen begroting of vanuit eigen reserves heeft betaald, kost de tussenkomst geen interesten maar aan de andere kant heeft men uiteraard een minderopbrengst. Voor KBC heeft de Vlaamse overheid wel geleend voor 5 miljard euro. Dat was niet alleen bestemd voor de KBC-operatie, maar ook in verband met Griekenland en voor de eigen begrotings- en kastekorten van de Vlaamse overheid op dat moment.

Deze operatie heeft natuurlijk ook indirecte invloed: dat valt in de code 8-verrichtingen zijnde kapitaalparticipaties. Die hebben geen invloed op het ESR-vorderingensaldo, zijn zagezegd ESR-neutraal, maar al hetgeen men ontvangt, zowel van maatregelen als van interesten, beïnvloedt dit saldo positief. Als KBC dit jaar dividenden en de vergoeding zou betalen, dan heeft dit uiteraard een zeer grote positieve invloed op het vorderingensaldo.

Het besluit is onzeker: de vraag hoe dit verder zal evolueren is een openstaande vraag. Het overzicht geeft de toestand weer op december 2010 om de zowel positieve als negatieve invloeden te laten zien op de manier waarop de Vlaamse overheid de financiële crisis heeft aangepakt.

III. BESPREKING

De heer *Sven Gatz* merkt op dat het Rekenhof in het Rekeningenboek het kastekort duidelijk aan het licht brengt, hoe groot het kastekort, de gewaarborgde en de uitstaande schuld is. Hij is bezorgd over het feit dat niet alle uitgavendossiers voldoende verantwoordingsstukken bevatten, dat sommige subsidies en uitgaven onvoldoende worden verantwoord, dat de wetgeving inzake overheidsopdrachten voor kleine aankopen of opdrachten niet altijd werd gerespecteerd, en dat de interne controle bij de meeste beleidsdomeinen nog voor verbetering vatbaar is.

Op pagina 28 van het Rekeningenboek wordt er gewag gemaakt van een kredietoverschrijding van iets meer dan 40 miljoen euro. Hij maakt zich hierbij de bedenking dat het hier gaat om aanvullende kredieten die nog niet opgenomen waren in het ontwerp van Rekeningendecreet en men dus toch weer met de klassieke termijnoverschrijdingen van deze Vlaamse Regering te maken heeft. Waar hebben die 40 miljoen euro kredietoverschrijdingen voor gediend?

De heer *Lode Vereeck* merkt op dat de transactie met het Egalisatiefonds niet weerhouden is en dat de uiteindelijke rekening voor Vlaanderen voor 2009 niet op 1,2 miljard euro, maar op een 700 miljoen euro uitkomt en op geen 500 miljoen euro maar op 1 miljard euro voor 2010. Komt er daarover in het Rekeningenboek nog een aanpassing of een erratum? De vraag is in feite hoe het Rekenhof omgaat met die nieuwe informatie, want de definitieve rekeningen zijn niet de rekeningen die het Rekenhof hier bespreekt.

De heer *Erik Tack* is verrast dat de interestvoet die Vlaanderen moet betalen 45 tot 51 basispunten hoger ligt dan de rente van de Belgische OLO's, ondanks de gunstige scores en ratings. Wat is daarvan de verklaring?

Ook de heer *Eric Van Rompuy* verwijst naar het kostenschuldbeheer ten bedrage van 49 miljoen euro. Het feit dat de interestvoet voor Vlaanderen 45 à 51 basispunten hoger ligt dan de Belgische rente, kost de Vlaamse overheid een 25 miljoen euro meer en dat ondanks gunstige scores van ratingbureaus. Ook hij vraagt naar de reden daarvan.

De gewaarborgde schuld in 2009 neemt met 1 miljard euro toe. Het Rekenhof spreekt over een verontrustende stijging. Met betrekking tot Gigarant waarborgbeheer kan dat waarschijnlijk verklaard worden door de financiële crisis en de genomen maatregelen. Maar met betrekking tot sociale huisvesting en VIPA-investeringen is het hem niet duidelijk: is dat in vergelijking met andere jaren een bijzonder sterke toename of niet?

Wat is de stand van zaken in het dossier met de waarborg voor Dendermonde, Sint-Niklaas en Hamme in het kader van de leaseoperatie van de gemeentelijke rioleringen (decreet van 19 december 2008 houdende verlening van een gewestwaarborg voor grensoverschrijdende financiële transacties, *Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 1993*)? Hij herinnert zich nog de discussie over het (voorstel van) decreet, maar het decreet was noodzakelijk om de gemeenten van budgettaire problemen te vrijwaren.

Een speciale dank ook aan het Rekenhof voor de analyse van de (impact van de) financiële crisis. Eindelijk krijgt het parlement er een globaal overzicht van. In de volgende jaren gaat men immers inderdaad zien hoe dat verder gaat evolueren. Er is wel positief nieuws in die zin dat de Vlaamse Gemeenschap in 2011 die 297,5 miljoen euro dividendvergoeding vanwege KBC mag verwachten. In de commissie werden er eerder grote vraagtekens bij geplaatst of dat wel zou gebeuren. Het bilan van de financiële crisis is dat al de interventies terecht waren en dat men mag hopen dat in de loop van de volgende jaren de schuldaflossing zal kunnen gebeuren, als men ziet dat KBC bijvoorbeeld over de terugbetaling aan 150 percent zeer zware kritiek uit, en dat ze dat toch als een loodzware verplichting zien.

Alle betrokken commissies van het Vlaams Parlement kunnen vanzelfsprekend het Rekeningenboek van het Rekenhof bespreken. In samenspraak met de voorzitter van het Vlaams Parlement is aan de betrokken commissievoorzitters gevraagd de nodige aandacht te besteden aan het Rekeningenboek.

Namens het Rekenhof antwoordt de heer *Jan Debucquoy* dat er ieder jaar een kleine overschrijding is van kredieten, voornamelijk te wijten aan het systeem van vaste uitgaven voor de uitbetaling van de ambtenarenlonen. Dit systeem garandeert de tijdige maandelijkse uitbetaling van de ambtenarenweddes. Op het einde van het jaar zijn er altijd overschrijdingen van individuele personeelsbasisallocaties die moeten gecompenseerd worden met de overschotten op andere individuele personeelsbasisallocaties. Soms wacht men tijdens het begrotingsjaar te lang met de aanpassing van de begroting. Dat kan altijd achteraf worden geregulariseerd aan de hand van een rekeningendecreet.

In bijlage 2 is een gedetailleerde lijst gepubliceerd met een overzicht van alle basisallocaties die overschreden zijn. Dit fenomeen komt jaarlijks terug en komt bij alle overheden van dit land voor, maar geeft geen aanleiding tot ongerustheid.

Op de vraag of het Egalisatiefonds al dan niet in aanmerking komt voor de berekening van het vorderingensaldo, antwoordt de heer *Debucquoy* dat de derde tabel (onderste tabel) op slide 4 over het resultaat vorderingensaldo, uit het jaarverslag van de Algemene Gegevensbank komt. In dit verslag is het bedrag van het Egalisatiefonds niet gecorrigeerd.

De sterke stijging van VIPA duidt eigenlijk op een inhaalbeweging, die voornamelijk het gevolg is van het wegwerken van de wachtlijsten in allerlei zorgcentra.

De heer *Jozef Beckers* deelt mee dat het overzicht van de impact van de financiële crisis dat gegeven is, een overzicht biedt van de situatie van einde 2010. Het Rekenhof heeft geen zicht op de verdere evolutie en heeft geen weet van eventuele uitwinningen.

Over het feit dat Vlaanderen ondanks de gunstige ratings een hogere intrest moet betalen, heeft het Rekenhof geen enkel specifiek gegeven. De enige veronderstelling die de heer *Beckers* kan maken, is dat er misschien een verklaring is in het feit dat de Vlaamse Gemeenschap zich als relatief nieuwe speler op de leningmarkt heeft moeten begeven, en daardoor ondanks de gunstigere rating toch meer heeft moeten betalen.

Het Rekenhof wordt door de heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, bedankt voor de toelichting en de analyse en de documentatiewaarde van de informatie.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Bart VAN MALDEREN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
FCH	financial consolidation hub
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
nv	naamloze vennootschap
OLO	obligation linéaire - lineaire obligatie
Orafin	Oracle Financials
SAR	strategische adviesraad
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden

BIJLAGE 1:
PowerPointpresentatie van het Rekenhof

Slide 1

REKENHOF

Rekeningenboek over 2009

Commissie Financiën en Begroting
22 februari 2011

Slide 2

1. Rekeningenboek 2009 (1/2)

A. Thema's mbt uitvoering begroting 2009

- **Algemeen commentaar**
- Uitvoeringsrekening 2009
- **Overgang begrotingssaldo naar vorderingssaldo**
- **Schuld**
- Rekeningcontroles DAB's & Vlaamse rechtspersonen

B. Overzicht diverse recurrente controles

- Voorafgaand visum
- Uitgaven vereffenaar kort
- Ontvangstrekeningen

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 3

1. Rekeningenboek 2009 (2/2)

C. Kleine thematische financiële audits

- **Interventies Vlaamse overheid met betrekking tot de financiële crisis**
- IWT: tekort aan betaalkredieten
- Inning kinderbijslag Fonds jongerenwelzijn
- Kind en Gezin: inkomensgerelateerde opvang
- DAB loodswezen: openstaande facturen
- *NV Lijncom*: financiële transparantie
- NV Waterwegen en Zeekanaal: eigen ontvangsten uit concessies
- *NV Liefkenshoektunnel*: interne controle
- Nieuwe boekhoudregelgeving bij Vlaamse universiteiten

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 4

2. Begrotingsuitvoering (1/3)

- Resultaat op aanrekeningsbasis (algemeen bestuur, exc. DAB's/VOR's)

	2005	2006	2007	2008	2009
<i>(In miljoenen EUR)</i>					
Ontvangsten	19.649	20.243	21.695	22.600	22.020
Ordonnanceringen	18.680	19.660	21.657	24.191	27.122
Resultaat	969	583	38	-1.591	-5.102

- Resultaat op kasbasis (algemeen bestuur, exc. VOR's)

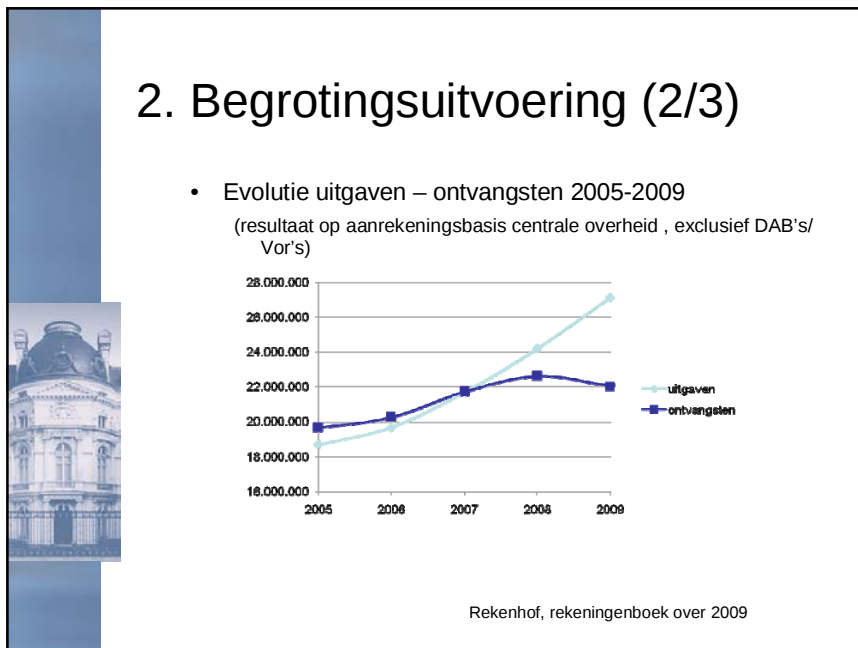
	2005	2006	2007	2008	2009
<i>(In miljoenen EUR)</i>					
Kasontvangsten	22.334	22.945	25.099	25.741	24.712
Kasuitgaven	22.004	22.447	24.424	26.853	30.532
Netto-kasresultaat	330	498	675	-1.112	-5.820

- Resultaat vorderingensaldo (ESR 95, consolidatiekring Vlaamse Gemeenschap, inclusief DAB's/VOR's) (jaarverslagen Algemeen gegevensbank)

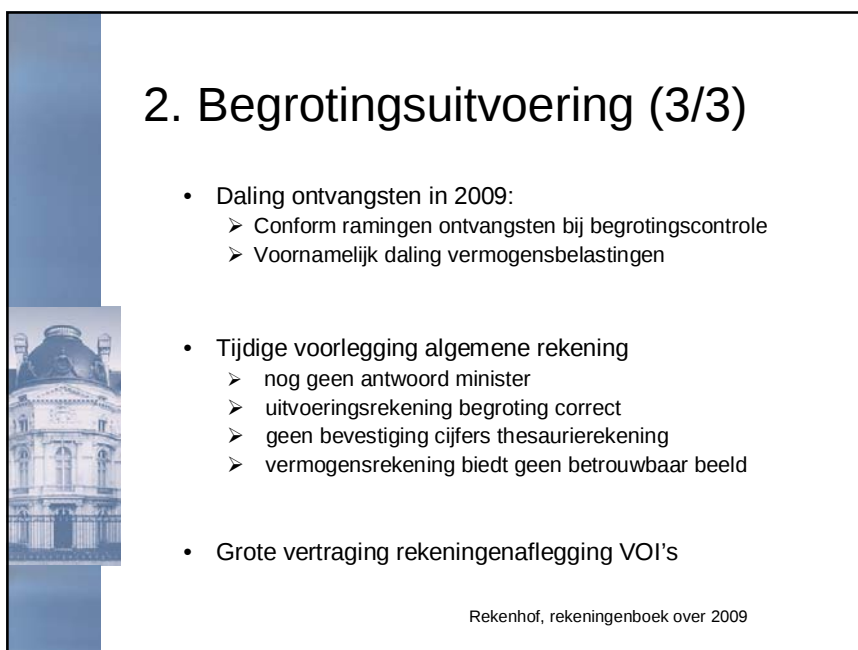
	2005	2006	2007	2008	2009
Vorderingensaldo	698	581	1038	-48	-1.059

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 5

Slide 6

Slide 7

3. Schuldevolutie 2009 (1/3)

- Evolutie brutoschuld Vlaamse Overheid 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Directe uitstaande schuld :	858.214	426.505	243.866	279	5.425.161
- (Middel)lange termijn	831.231	417.825	232.750	0	5.000.000
- Korte termijn	0	0	0	0	424.422
- Investeringsfonds lokale besturen	26.983	8.680	11.116	279	739
Directe kasschuld	45.713	1.079	0	283.603	681.745
Eigenlijke indirecte schuld	24.327	20.430	5.751	3.829	2.864
Totale schuld Vlaamse overheid	928.254	448.014	249.617	287.711	6.109.770
Schuld Vlaamse openbare instell.	330.581	345.157	316.926	291.519	446.892
Schuld gesubsidieerd vrij onderwijs	481.300	480.426	485.755	459.779	436.182
Geconsolideerde bruto-schuld	1.740.135	1.273.596	1.052.298	1.039.009	6.992.844
Evolutie tgo. vorig jaar		-26,81%	-17,3%	-1,2%	+573,03%

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 8

3. Schuldevolutie 2009 (2/3)

- Sterke stijging LT directe schuld (+ 5 MIA) omwille
 - Steun aan financiële sector (3,5 MIA euro)
 - Minderontvangsten economische crisis
 - Kapitaalinbreng NV Gigarant (300 MIO euro)
- Sterke stijging KT schuld (+ 424 MIO euro)
 - Extra lening omwille vertraagde inning onroerende voorheffing
- Stijging schuld Vlaamse openbare instellingen (+ 155 MIO euro)
 - omwille NV BAM (193 MIO euro)
- Kosten schuldbeheer in 2009: 49 miljoen euro
 - Intrestvoet 45 a 51 basispunten hoger dan rente Belgische OLO's (ondanks gunstige scores ratingbureau's)

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 9

3. Schuldevolutie 2009 (3/3)

- Gewaarborgde schuld: in 2009 toename met 1 miljard euro (tot 8,9 miljard euro)
 - Belangrijkste stijgers
 - Sociale huisvesting (+458 MIO euro)
 - Nv Gigarant (+ 125 MIO euro)(+7,5 MIO euro)
 - Nv Waarborgbeheer (+ 147 MIO euro)
 - VIPA-investeringen (+ 477 MIO euro)
 - Belangrijkste daler
 - Gemeentelijke holding: -75 MIO
 - Ontvangen premies: 8 MIO euro
 - Uitwinningen: 6 MIO euro (= 0,11%)

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 10

4. ESR-vorderingensaldo (1/5)

- Kader: Europees stabiliteitspact
- Overgang begrotingssaldo naar vorderingensaldo:
 - ook ontvangsten en uitgaven DAB's en VOI's mee consolideren (en neutraliseren onderlinge verrichtingen)
 - Correcties omwille criterium op vastgestelde rechten en aanrekeningsmoment
 - code-8 of code-9 verrichtingen neutraliseren
- Vaststelling vorige rekeningenboeken: geen transparantie
- Nu volledige inzage door Rekenhof

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 11

4 ESR-vorderingensaldo (2/5)

- Raming ex ante (algemene toelichting): departement
- Berekening overgang naar vorderingensaldo door IVA centrale accounting a.h.v. consolidatiepakket FCH
- Externe rapportering Vlaamse Regering door IVA centrale accounting aan Algemene Gegevensbank (A.G.)
- Vergelijking consolidatiepakket FCH en rapportering aan Algemene Gegevensbank (A.G.)
 - FCH-consolidatiekring beperkter
 - Verschil = 7 MIO euro in 2009 of 0,7% verschil)
- Beterschap op komst met nieuwe rekendecreet

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 12

4 ESR-vorderingensaldo (3/5)

- Rapportering
 - Raming vorderingensaldo: in algemene toelichting, zij het summier en met te weinig commentaar
 - Gerealiseerd vorderingensaldo: geen directe rapportering, alleen persbericht eindejaarsrapport ambtelijk comité
- ESR-vorderingensaldo norm is onvoldoende voor garanderen financiële houdbaarheid op lange termijn
 - Alternatieve financiering (PPS,...)
 - Financiering met leningen en participaties
 - Entiteiten buiten ESR-consolidatiekring

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 13

4. ESR-vorderingensaldo (4/5)

- Aanbevelingen (1/2)

A) Verhogen kwaliteit

- Consolidatie vervolledigen en actualiseren
- Verrichtingen optimaal classificeren
- Afstemmen methodiek departement en agentschap
- Reconciliatie FCH- en AG-rapportering door IVA CA

B) Vlaams Parlement beter informeren

- Betere toelichting in begrotingsontwerpen
 - Onderbenutting objectief ramen en toelichten
 - Toelichting afwijkende standpunten met INR/Eurostat
- Rapporteren over gerealiseerd vorderingensaldo

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 14

4. ESR-vorderingensaldo (5/5)

- Aanbevelingen (2/2)

C) Financieel houdbaarheid garanderen

- Verbindenissen en participaties die schuld doen toenemen ook normeren
- Vlaamse begrotingsnorm voor alle overheidsentiteiten

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 15

5. Financiële crisis (1/4)

- Interventies Vlaamse overheid
 - 500 miljoen € Dexia-aandelen (9,9 €/aandeel) met belegging en bijkomende dotatie Vlaams Toekomstfonds
 - Participatie 25%+1 in nv Ethias Finance: 500 miljoen € uit financiële reserves
 - Kapitaalinjectie 3,5 miljard € in KBC met leningen
 - Waarborgen aan grote ondernemingen langs nv Gigarant (kapitaal 300 miljoen €)
 - 120 miljoen USD waarborg voor leasingtransactie
 - 200 miljoen € waarborg voor inschrijving Gemeentelijke Holding in kapitaalverhoging Dexia van 500 miljoen €

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 16

5. Financiële crisis (2/4)

- Verloop van de interventies in 2009
 - Dexia-aandeel eind 2009 4,46€; dus minderwaarde van 275 miljoen €. Weliswaar 10,1 miljoen € dividend.
 - Ethias betaalde geen dividend; exit vanaf 2012 ?
 - Kapitaalinjectie in KBC is kernkapitaal (geen koersrisico); tot op heden geen dividend/vergoeding – normaliter minimum 297,5 miljoen € jaarlijks
 - Gigarant verleende in 2009 2 waarborgen (samen 125 miljoen €) en inde 1,2 miljoen € premies. Belegging kapitaal bracht 3,2 miljoen € op.
 - Leasingwaarborg bracht 1,4 miljoen € premies op
 - Waarborg Gemeentelijke Holding: 3,8 miljoen € premies

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 17

5. Financiële crisis (3/4)

- Totale kostprijs 2008-2009: 4,8 miljard €
- Nog geen terugbetalingen
- Voorlopige return: 15,3 miljoen €
- Lening van 5 miljard €
- Leningintresten en gedeerde creditintresten beïnvloedden vorderingensaldo negatief

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

Slide 18

5. Financiële crisis (4/4)

- Conclusies
 - Kas- en schuldpositie zwaar belast
 - Dividend KBC kan vanaf 2011 positief effect hebben
 - Onzekerheid over uitbetalingen vergoedingen en dividenden en over recuperatie van de steun
 - Onzekerheid over financieringskostprijs op lange termijn
 - Waarom Gigarantkapitaal volledig volgestort ?

Rekenhof, rekeningenboek over 2009

BIJLAGE 2:
Lijst van overschrijdingen

Tabel D**Rekening van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2009**

UITGAVEN DIE DE BEGROTINGSKREDIETEN OVERSCHRIJDEN OF
WAARVOOR GEEN ENKEL KREDIET WERD GOEDGEKEURD

**1. Overschrijdingen op het niveau van het wettelijk krediet
(aanvullende kredieten)****1.1. Niet-gesplitste kredieten**

Beleidsdomein D: Internationaal Vlaanderen

<u>PR</u>			
DA	Programma Apparaatkredieten	EUR	3,82

Beleidsdomein F: Onderwijs en Vorming

<u>PR</u>			
FD	Programma Basisonderwijs	EUR	18.019.487,45
FE	Programma Secundair Onderwijs	EUR	22.041.417,34

Beleidsdomein K: Landbouw en Visserij

<u>PR</u>			
KA	Programma Apparaatkredieten	EUR	6.940,14

Beleidsdomein M: Mobiliteit en Openbare Werken

<u>PR</u>			
MA	Programma Apparaatkredieten	EUR	1.120,04

Totaal 1.1.	EUR	40.068.968,79
--------------------	------------	----------------------

1.2. Gesplitste vastleggingskredieten

Beleidsdomein E: Economie, Wetenschap en Innovatie

<u>PR</u>			
EA	Programma Apparaatkredieten	EUR	33.924,78

Totaal 1.2.	EUR	33.924,78
--------------------	------------	------------------

1.3. Gesplitste ordonnanceringskredieten

nihil

**2. Overschrijdingen op het niveau van de basisallocatie
(ter informatie)****2.1. Niet-gesplitste kredieten**

Beleidsdomein D: Internationaal Vlaanderen

<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
DA	1270 B		Programma Apparaatkredieten	EUR	3,82
			Algemene werkingskosten departement		

Beleidsdomein F: Onderwijs en Vorming

<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
FD	4420 C		Programma Basisonderwijs	EUR	18.046.050,13
			Salarissubsidies aan de gesubsidieerde		
			vrije instellingen van het basisonderwijs		

<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
FE	4420 C		Programma Secundair Onderwijs	EUR	22.420.315,06
			Salarissubsidies aan de gesubsidieerde		
			vrije instellingen		

Beleidsdomein K: Landbouw en Visserij

<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
KA	1271 C		Programma Apparaatkredieten	EUR	7.000,00
			Algemene werkingskosten IVA ALV		

Beleidsdomein M: Mobiliteit en Openbare Werken

<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
MA	1271 B		Programma Apparaatkredieten	EUR	1.120,13
			Algemene werkingskosten departement MOW		

Totaal 2.1.	EUR	40.474.489,14
--------------------	------------	----------------------

2.2. Gesplitste vastleggingskredieten

Beleidsdomein E: Economie, Wetenschap en Innovatie

<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
EA	1272	C	Programma Apparaatkredieten	EUR	9.607,38
			Algemene werkingskosten		
			IVA Agentschap Ondernemen		
<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
EA	7431	C	Programma Apparaatkredieten	EUR	24.441,44
			Aankopen en investeringen informatica		
			IVA Agentschap Ondernemen		
Totaal 2.2.				EUR	34.048,82

2.3. Gesplitste ordonnanceringskredieten

Beleidsdomein E: Economie, Wetenschap en Innovatie

<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
EA	1231	C	Programma Apparaatkredieten	EUR	51.038,32
			Informaticakredieten		
			IVA Agentschap Economie		
<u>PR</u>	<u>BA</u>	<u>ENT</u>			
EA	7431	C	Programma Apparaatkredieten	EUR	7.543,74
			Aankopen en investeringen informatica		
			IVA Agentschap Ondernemen		
Totaal 2.3.				EUR	58.582,06